

ANGELČEK

Priloga „Vrtcu“.

Štev. 9. Ljubljana, dne 1. septembra 1909. XVII. tečaj.

MIŠ IN VRABEC.

V ajdi pri tatvini miška vrabca sreča; ga pozdravi prav prijazno in naposled te besede mu še pravi:

„Vrabček, ti si lahkoživček, ne skrbiš za hude čase. Zadovoljno dremlješ v sreči, ko želodec se napase.

Žitnice bi si napravil, kakor, glej, sem jaz storila, in v podzemeljske hramove živeža sem nanosila.“

Prišle so ženjice brhke, plug za njimi kmet zastavil; miški žitnice porušil, še njo samo je zadavil.

Vrabec pa vse to je videl in smejal se v seči gosti.
„Zdaj skopuška, nenašitna miška, imaš — mislim — dosti.“

Mokriški.

KAJ NAS UČI PRATIKA?

10. Svetniki.

Babica: Največji del pratike je odločen svetnikom. Sicer vidite v koledarju še veliko več svetnikov nego v pratiki, saj ga menda ni dneva v letu, da bi ga cerkev ne bila odločila v čast kakemu svetniku. Toda v pratiki ni prostora za toliko sličic; zato so naslikani le nekateri najimenoitnejši ali vsaj za naše kraje znamenitejši svetniki.

Marica: Odkar si pratiko natančneje ogledujemo, so se mi zelo prikupile sličice svetnikov.

Janko: Tudi meni se je pratika tako priljubila, da bi mi bilo kar dolgčas, ko bi je ne imeli.

Babica: Jako me veseli, da vaju to tako zelo zanima. Zakaj češčenje svetnikov je kaj veličastnega v sv. katoliški Cerkvi. Ne morem dopovedati, koliko koristi nam donaša vneta in zvesto češčenje svetnikov.

Najprej obujamo s tem sveto vero, kajti svetnike častimo zato, ker so prijatelji Božji in obenem občudujemo njegovo neskončno ljubezen, ki jo je imel že na zemlji do njih in jo še zdaj posebno razodeva, ko jih napaja z neskončno srečo v nebeškem blaženstvu. Posebej pa obujamo versko resnico: verujem o b č e s t v o s v e t n i k o v. Kako vzvišena in obenem blažilna je ta zavest, da smo v tako tesni zvezi z milijoni presrečnih bratov in sester v nebeški slavi. Nikoli in nikjer nismo sami, marveč vedno se ozira na nas brez števila srečnih in blaženih duš. Med njimi je tudi mnogo onih, ki so z nami skupaj živeli, pa so že šli pred nami v srečno večnost ter tam željno pričakujejo tudi nas.

In kako častitljiva in srečna je ta družba! Tu so zbrani samo najboljši ljudje, ki so nekdam na zemlji ves čas nedolžno živeli ali pa se vsaj temeljito poboljšali in so zdaj v svetosti tako utrjeni, da niti ne morejo več grešiti. Ali ni to za nas najplemenitejše veselje, če se radi v duhu mudimo v tej presrečni družbi, če jo radi premišljujemo in opazujemo, t. j. če

radi prebiramo spise o njihovem bogoljubnem življenju ter se v mislih preselimo mednje in se veselimo z njimi! O, kako koristno je blaženo občevanje s temi svetimi izvoljenci! I, saj se nehote vzbude v našem srcu želje, da naj tudi zvesto posnemamo njih svete zglede.

Nekaj posebnega je bilo pri svetnikih, ko so še na zemlji živeli, to, da so bili bratoljubni ter so radi dobro storili, kjerkoli so mogli in komur so mogli. Ta njih ljubezen je pa zdaj v nebesih še večja in obširnejša, ker je njih priprošnja pri Bogu močnejša. Otroci, to je treba izkoristiti! Priporočujte se jim prav pridno vsak dan. Svetnikom je največje veselje, če nam morejo pomagati; mi pa smo pomoči tako zelo potrebni.

Posebno pa radi poslušajte in prebirajte zglede svetnikov, ker le tako jih boste mogli goreče častiti, zaupno prositi in zvesto posnemati, ako jih boste natančneje spoznati.

Marica: Mene pa še to posebno zanima, da se že kar na sliki spozna, kakšnega stanu je bil kak svetnik.

Babica: Prav, da si to omenila. Zdaj si me domislila neke lepe pridige, v kateri so gospod posebno to-le poudarjali: Že pratika nas uči, ker ima svetnike naslikane po njih stanu, da so se zlasti s tem zveličali, ker so natanko izvrševali dolžnosti svojega stanu. Tukaj na zemlji: dober otrok, nedolžen mladenič, poštena mladenka, priden posel, izvrsten gospodar, modra gospodinja, uzoren predstojnik... tam v večnosti: svetnik!

* * *

1. sept.

Sv. Egidij (Tilen) je bil rojen v Atenah na Grškem († 720). Hrepeneč po samoti zapusti starše in domovje ter se preseli na Francosko. Ob izlivu Rône je bila samotna puščava; ondi se naseli in zgradi kočo. Tu se živi s koreninami in zelišči in posebno z mlekom jelenke (košute), ki je dan na dan ob gotovem času prihajala h koči.

Nekoč pa je lovil v onem okrožju gotski kralj Vemba. Psi prepodé tudi staro jelenko in deró za njo. Pre-

plašena žival pribeži k sv. Egidiju in se skrije v njegovo kočo. Ko so kralju sporočili ta nenavadni dogodek, je bil tako ginjen, da je osebno obiskal svetega moža in ga poprosil, da sme sezidati na mestu njegove kočice velik samostan. Sv. Egidij je eden izmed štirinajstih pomočnikov v sili.

J. Volc.

* * *

Sv. Notburga je pokazala pot, po kateri morejo preprosti ljudje, posli in delavci, priti v nebesa. Bila je hči preprostih kmetijskih staršev na Tirolskem, ki so jo jako lepo vzgojili in zgodaj privadili pridnemu delu

V svojem 18. letu je prišla v bližnjo graščino v službo za kuharico. Zelo je bila gospóda zadovoljna z njenim natančnim delom in izpodbudno lepim vedenjem. Posebno je bila res pravi angel usmiljenja, mila posrednica med milosrčno grajsko gospodo in ubožci v okolici.

Ko je pa v gradu nastopil nov gospodar, je prišla dobra kuharica navzkriž s skopo novo graščakinjo in je — ponedolžnem obsojena — zapustila grad ter šla v službo k preprostemu kmetu, kateremu je ob sprejemu stavila pogoj, da naj bo smela z delom prenehati, ko bode v bližnji cerkvi sv. Ruperta zazvonilo delopust. Nekaj časa je šlo prav dobro v novi službi v popolno zadovoljstvo novega gospodarja in nove dekle. Nekoč pa se je zgodilo, da je bilo še nekaj nujnega dela, ko je pozvonilo delopust pri Sv. Rupertu. Gospodar je kazal na delo, sveta dekla pa je spominjala na pogodbo. Svetnica je slednjič te misli, da naj razsodi nebo, če se ljudje na zemlji ne morejo zlepa sporazumeti. Zaupno zavihti in izpusti iz roke srp, rekoč, če obvisi srp v zraku, bodi gospodar prepričan, da je opravičena njena želja. In glej, srp obvisi v zraku, kot bi bil lahko peresce. Ves pretresen ustavi takoj gospodar delo in razpusti delavce. In v kakšen sloves je prišla vsled tega čudežnega dogodka preprosta dekla po vsej deželi, si pač lahko mislite.

Pozneje so se okoliščine tako izpremenile, da je prišla zopet nazaj v graščino v staro službo; z njo je prišla tudi stara sreča za grasko gospodo in ubožce v okolici. Umrla je v 47. letu svoje dobe l. 1313. — Kaj pomenijo grablje in srp na sliki, je pač jasno iz povedanih dogodkov.

BERAČ GOLOB.

(Vaška slika.)

Solnce se je nižalo vedno bolj. Že se je približalo hribu svetega Marka, da zatone. Že se je poslavljalo od podružnice in poljubovalo z zadnjimi žarki jabolko in križ stolpa, da sta se bleščala kakor goreča. Lezlo je solnce vedno nižje in nižje; zadnji žarek je zatrepetal na zlatem jabolku, nato pa izginil med visokimi jagnedi kdovekam . . .

Gospodinje so prihajale od dela domov in kurile za večerjo. Bel, tanek dim se je dvigal iz dimnikov v dolgih zavitih vijugah in se spajal nad vasico v lahek oblaček.

Možje, gospodarji, so se zbrali pod Kališčarjevim oknom v hladu košate lipe, ki stoji sredi Gorenje vasi. Med možmi tudi oče župan. Par možakarjev je kadilo iz dolgih, mogočnih pip, drugi iz malih, drobnih vivčkov. Rus pa, ki je bil še mlad gospodar, si je napalil drobno cigareto.

„Možje, tlaka bo,“ reče župan.

„Kakšna?“ vprašajo vsi.

„I, pot v goro bo treba popraviti. Zadnja ploha jo je razdrila tako, da ni mogoče pripeljati voza domov. Kdaj naj gremo popravljat?“

„I, kar ta teden, ki pride, ali ne,“ svetuje mu Jakelj.

„Počakajmo še en teden, da bo Križman speljal tiste hlode, ki jih je kupil od Vogala. On ni iz naše vasi, naj vozi po grdem,“ dodene Kozina.

„I, misliš, da Križman lahko vozi po taki grdi poti?“ ga ovrže Koren, ki je bil s Križmanom nekaj v sorodu.

„Če prej gremo, boljše je! Mi bomo tudi morali voziti iz gore. Kar prihodnji teden naredimo tlako,“ svetuje Marinar.

„Jaz bom kar razpisal list, da je prihodnji teden tlaka in ga razposlal po hišah,“ zaključi župan.

Eni, ki so bili zadovoljni, so pritrjevali; drugi molčali. Kaj so hoteli? Beseda je pala, in oče župan so jo rekli.

Pri vodnjaku so se smejala dekleta z zvonkim smehom. Nastrezale so vodo v bele škafe in se pričkale, katera jo bo prej nastregla.

Otroci pa so se zbrali prav na cesti in se igrali „ringaraja“. Stopili so v velik kolobar, prijeli se za roke, se zavrteli in zapeli:

„Siničica, trosičica
rdeča ima ličica.
S parkeljčki je kruh mesila,
z repkom ga je pa vsadila,
tralala, hopsasa!“

Ko pripojijo do konca, jo pa začno zopet iznova. Kar naenkrat pa se ustavi kolobar, in vsa deca obuje moža in vpije: „Oj Golob, Golob, odkje pa, Golob?“

„S Hrvaškega,“ odgovori možiček.

„Jââ, iz Hrvače, ne pa s Hrvaškega,“ mu oporekajo vsi.

„No pa iz Hrvače,“ odgovori zopet možiček. -- Hrvača je sosednja vas z Gorenjo vasjo.

„Stric, ali mi daste ‚šnofat‘?“ ga poprosi Majerčen Janezek.

„Kaj, palico?“ vpraša Golob.

„Ne, tobak,“ odgovori ta.

„Pa imaš nos?“ ga vpraša Golob, vzame škatljico iz žepa, jo potrka s palcem, odpre in ponudi dečku.

Deček je vzame en „štupec“, noslja seveda ne, ker bi mu pritekale solze. Tudi drugi dečki prosijo Goloba, naj jim da „šnofat“, in vsi dobé.

Nato gre Golob, otroci pa za njim.

„Dober večer, možje; ali daste kaj za muziko,“ vpraša možake.

„No pa naredi eno, pa lepo,“ reko oče župan. Golob postavi gramofon na klopčico, in kar se začuje poskočna koračnica po tihi vasi.

Golob ni bil kar navaden berač. On ni nosil lajne. Kaj šel! Imel je gramofon. Starega, potrtega je kupil — ne vem od koga — in ga je sam popravil. Zato se je sam rad imenoval „cesar beračev“. Tudi ni jemal po krajcarju. Groš za „eno muziko“! Drugače se sploh oglasil ni. Tudi je popravljajl ure. Sicer ne vem, ali je šla ura prej ali potlej bolje, ko jo je on dobil v roke. Kar pa je bilo največ, in na kar je bil — poleg gramofona — najbolj ponosen, je bila njegova velika spretnost pri lovljenju polhov. Res ni se zastonj govorilo, da ga ni pod farnim zvonom boljšega polšjega lovca, kakor je Golob.

Gramofon se je ustavil. Župan je segel v žep in dal Golobu svetel grošek.

„Bog plati,“ se je zahvalil berač. „Sicer sem ga pa zaslužil,“ je pristavil polglasno. „No, ali naj še eno? ‚Stoji, stoji Ljubljaniča‘? Ali pa tisto: ‚Fantje po polj gredo‘?“

„Koliko pa hočeš za en pot? Tri krajcarje ti dam,“ reče Rus.

„Tri krajcarje! Saj nimam lajne. Lajnarja lahko odpraviš z enim krajcarjem. Jaz ne igram drugače kakor za „bel sold“. — Jaz sem cesar beračev in imam gosposko reč,“ se razhudi Golob in pokaže pri tem na gramofon.

„Golob? Kako je bilo pa takrat, ko si bil pri turškem sultanu?“ ga vpraša župan.

„I, k njemu sem prišel, pa sem mu rekel: Dober dan,“ hiti Golob. „Pa me je vprašal: Kaj hočeš? Jaz sem mu pa rekel: Desetak. Pa mi ga je dal.“

„Kaj si pa potem naredil,“ ga vpraša zopet Rus.

„I, kaj čem narediti. ‚Zbogom voščim‘, sem rekel, pa sem šel. Mislil sem si pa: saj ni neumen tisti, ki vzame, ampak tisti, ki daje.“

Možje so se smijali, Golob pa je snel trobento od gramofona, si pripasal škrinjico čez ramo, trobento pa v roko in je šel . . . *Bogumil Gorenjko.*

„NE TOLIKO!“

„Kako se človek izpremeni z leti!“ so mi pripomnili Korenov ded, ko so svojemu vnukcu Jožku namazali debelo plast medu na kos rženega kruha.

„Vidiš!“ so mi dejali, „zdaj me najbolj veseli, če naredim komu veselje s tem, da mu kaj dam iz rok. Sam skoro nikdar ne pokusim medu; rad ga pa dam takimle otročičem. Če potem opazujem, kako jim gre v slast, je to moje največje veselje.“

Ko sem bil pa mlad deček, sem bil pa čisto drugačen. Tedaj sem imel pa vse najrajši sam, in silno težko mi je bilo, komu odstopiti kaj dobrega. Skoro solze so mi stopile v oči, ako kdaj le ni bilo drugače, da sem moral komu podariti kaj svojega.

Še zdaj se dobro spominjam, kako me je zabolelo, ko mi je Močnikov Matijec le predaleč zasadil svoje ostre zobe v potico, nadebelo namazano z medom.

Moj oče — Bog jim daj nebesa, če jih še nimajo! — so imeli tudi čebele. Ravno tu je stal uljnjak kot sedaj; samo še večji je bil. Saj je čebela tedaj bolj nosila; bila je pač drugačna paša. Odkar so opustili rdečo ajdo in vpeljali sivo rusko — odtedaj ni več pravega medenega leta.

Nekega popoldne proti jeseni so odpirali moj oče panje in ogledovali zalogo. Jaz seveda sem stal poleg njih in verno ogledoval čebelno zalego, panj za panjem.

Oče so menda menili, da me mika med. Zato so mi dejali, ko so opazili pripraven sat: „No: Tinče, skoči, skoči, do matere, da ti odrežejo kos potice, jaz ti jo pa namažem z medom.“

Četudi nisem pričakoval tega, vendar ni mi bilo treba dvakrat reči. V dveh skokih sem bil v hiši pri materi z očetovim naročilom.

V dveh skokih sem bil zopet pri očetu v čebelnjaku z lepim kosom v roki.

„Na, pa tukaj ne boš jedel, kjer je vse polno čebel. Bi ti vedno sedale na med. Pojdi v hišo, gori

„Ne toliko!“

boš imel mir,“ so mi veleli oče, ko so mi dali z medom pomazani kos.

Oj, pa tudi v hiši ni bilo miru. Res, čebel ni bilo — toda komaj stopim v hišo, že pride za menoj prav pravi čmrlj v podobi Močnikovega Matijca. Prišel je póme, da bi šla skupaj v šolo. Jaz sem hodil šele prvič v šolo in sem bil majhen; zato so me izročili naša mati njemu, da bi me varoval, da bi se ne izgubil v trgu, ali da bi me kdo ne tepel ali mi še kaj vzel ali raztrgal.

Pri Močnikovih so bili revni. Kaj boljšega kot močnik je pri njih menda redkokdaj prišlo na mizo, in najbrže so jim zato rekali pri Močnikovih. Močnikov Matijec je bil sicer potegnjen, toda droban deček, in kar na očeh se mu je poznalo, da po južini ni dosti manj lačen kot pred južino.

Ko zagleda Matijec lepi kos v moji roki, kar zapíči vanj oči. Vkobal se vsede k meni na stol in milo pravi: „Ti, Tinče, daj meni malo pokusiti!“

Jaz sem bil v veliki zadregi. Ne dal bi mu bil rad, ker sem sam komaj čakal, da vgriznem. Vendar naravnost tudi nisem mogel reči: Ne dam ti, — ko je bil pa Matijec moj varih.

„No, vsaj enkrat naj vgriznem, da pokusim,“ poprosi Matijec vdrugeč, ko vidi, da se obotavljam.

„No, pa daj!“ rečem jaz — „Pa samo enkrat!“

Tedaj pa odpre Matijec nastežaj svoja usta, in velik del mojega kosa so obsegli njegovi zobje. Lep zalagaj je odkrhnil od mojega kosa.

Mene je kar zbolelo pri srcu, in obupno sem vzkliknil: „Ne, Matijec! Kaj pa delaš? Ne toliko!“

Toda Matijec si ni storil mnogo iz mojega strahu. Vzel je odgrizeni kos iz ust in ga užival s slastjo. Mene je pa še danes sram pred samim seboj, če se domislim tega dogodka. Ko bi imel tedaj srce, kot ga imam danes, bi bil rekel: „Na, Matijec, ti imaš rad kruh z medom; doma ga nimaš, pa vzemi ta-le kos!“ Sam pa bi bil šel k materi in bi jim bil povedal: „Veste, mati, Močnikov Matijec je prišel póme, pa me je prosil medenega kruha, pa sem mu dal cel kos. Prosim, ako mi daste drugega.“ In mati bi mi bili dali

drugi kos, — prav gotovo bi mi ga bili dali, in jaz bi ga bil nesel k očetu v čebelnjak in bi jim bil povedal o lačnem Matijcu Močnikovem, in oče bi mi bili zopet namazali z medom in z Matijcem bi bila drobila vsak svoj kos in vesela bi bila oba.

K svoji sreči pa sem se od svojega očeta in matere naučil dobrotljivosti in usmiljenja in zdaj res ne občutim večjega veselja, kot to, če morem storiti komu kaj dobrega.

Zdaj spoznam resnico, ki jo je zapisal veliki apostol sv. Pavel:

„Mnogo blaženejše je dajati kot prejemati.“
Ferdinand Gregorec.

NEZGODA ZAVRŠČANOVEGA ŠIMNA.

Slika. — Spisal S. Svetina.

Zgodilo pa se je vse tako, kakor je tukaj zapisano.

Že prej so zvedeli ljudje, da pridejo v vas vojaki, in ženske so pretresavale to važno novico pri vaškem vodnjaku. Važna novica je bila res to za našo vas, zakaj odkar ljudje pomnijo, ni bilo pri nas vojakov. Zdaj pa kar truma za trumo! Možaki so zmajevali z glavo, češ, da je to kazen božja; matere so strašile z vojaki neubogljive otroke. In pomagalo je to. Po vasi ni bilo več toliko vpitja, nepotrebnege tepeža, joka — skratka: postalo je mirno in vse je pričakovalo strahoma »hudih« vojakov.

Najbolj pa se je ustrašil vojakov Završčanov Šimen. Precej povem, zakaj.

Izmed vseh cibk, čopk in putk, kar jih je rahtalo in kokodajsalo na Završčanovem dvorišču, se je najbolj odlikovala Završčanova lepa Grahorka. Pa je bila ponižna in se ni bahala s svojo lepoto. Mirno je zobla in pobirala zrnje na dvorišču. Kadar so pri-

nesli Završčanova mati pehar s prosom in koruzo in so posegli vanj in natresli na tla rumenega zrnja, takrat se Grahorka ni silila v ospredje, da bi več dobila — ampak je bila vedno med zadnjimi. To je bilo vseč Završčanovi materi, zato so ji vrgli skoro vedno pest zrnja čez druge putke, da je tudi ona kaj dobila. Mislili so si: »Ponižnost je lepa čednost, in kdor je ponižen, je vreden, da se ga obdari.«

Prikupila se je Grahorka tudi petelinu Grebenjaku. Kadar je dobil čez dan na bližnjem travniku kak mrčes, vselej je poklical najprej Grahorko in ji ga je pokazal. Tudi Grebenjak je vedel ceniti ponižnost.

In če povemo, da je bila Grahorka last Završčanovega Šimna, da je bila n j e g o v a , potem si lahko mislite, zakaj se je Šimen bal vojakov. »Pridejo, ulové jo, zakoljejo in jo pojedó,« si je mislil Šimen in solza se mu je zasvetila v očesu. Ugibal je in ugibal, kako bi Grahorko skril in kam, pa ni mu prišla na um nobena pametna. »Če jo ujamem in jo kam skrijem, iztaknejo jo in po njej bo! Še vprašali ne bodo, če jo smejo. Oh, ko bi jih le ne bilo! Pa morda vendarle ne pridejo. Čaj, grem vprašat očeta!« Steče za hišo, kjer so oče Završčan cepili gol, da bi napravili iz nje ročice pri vozu.

»Oče, ali pridejo vojaki?« vpraša očeta in glas se mu trese.

»Menda pridejo. Pri županu vedó. Tudi neko »pisanje« je prišlo, ki pravi, da pridejo.«

Malo je manjkalo, in Šimen bi bil zajokal na glas.

»Vojaki mi bodo vzeli Grahorko, oče, če pridejo!« zakliče in komaj zadržuje solze.

»E, saj menda niso tako hudobni, kakor si ti misliš,« odgovoré oče Završčan. Toda tudi njim se je zdelo, da vojak, ki je truden in lačen, ne razločuje, kaj je moje in kaj tvoje.

Šimen je šel pogledat za Grahorko. Na travniku so iskale živeža še štiri kure, in med njimi je bila tudi njegova ljubljenska.

»O, Grahorka, ko bi ti vedela, kaj te čaka, gotovo bi ne hodila tako brezskrbno po travniku!«

vzklikne Šimen. Kure so dvignile glave, a kmalu jih zopet povesele in iskale naprej živeža.

V tem so prišli mati iz kuhinje in zagledali otožnega Šimna. Obstali so in se začudili.

»Zakaj pa si žalosten, Šimen?« ga vprašajo in ga primejo za roko.

»Ali so vojaki res tako hudobni, mati, kakor pravijo?«

»Jaz ne vem. Petrinov Janž je bil tri leta pri vojakih. Pravi, da so taki, kakor sam bognasvaruj. Zakaj pa prašaš to?«

»Oh, Grahorka, Grahorka, mati!« zajoče Šimen na ves glas in ihti, da ga mati komaj potolažijo. »Petrinov Janž že pravi tako,« rekó mati, »ampak Janž je širokoustnež, da ga mu ni para.«

Te besede so Šimna s pridom utešile.

* * *

Proti večeru drugega dne je bilo, ko se je pripodil v vas Kosmačev Jurko s kozo Marogo, ki jo je pasel na Rebri, gričku ne ravno blizu vasi.

»Jejhata, že gredo, že gredo, vojaki gredo, pa koliko jih je!« je vpil Jurko na vso sapo in kazal z roko proti Rebri.

Čez četrto ure so bili vojaki že v vasi in so se razkropili po hišah.

To so gledali vaščani! Vojaki, od glave do pet v lepi, modri opravi, so se jim zdeli kakor čudež. Mlađi so bili, visokorastli in krepke postave. Marsikaj so vedeli povedati, kako je po svetu. Najprvo so se jim bližali možaki, potem ženske in naposled otroci. Pokazalo se je, da niso tako hudi, kakor so si vaščani predstavljali. Nekateri so imeli brke, dolge in črne, in teh se je vaška otročad najbolj bala. —

Tako se je zgodilo, da sta prišla tudi k Završčanovim dva vojaka. Prav nič se nista razlikovala od drugih. Imela sta modro suknjo, modre hlače, modro kapo in za kapo bel trak. Šimen ju je gledal najprvo od daleč, toda ko sta mu pomignila, prišel je bližje in kmalu so si bili dobri prijatelji.

In ravno tega prijateljstva je bilo Šimnu dan pozneje žal. Bila sta namreč ta dva vojaka prava prevejanca.

Na Završčanovem dvorišču sta stala vojaka in Šimen. Pa reče natihoma starejši vojak — Tine mu je bilo ime — svojemu mlajšemu tovarišu Lipetu: »Glej, glej, Lipe, kako lepe putke ima ta gospodinja! Spodobila bi se nama dobra večerja. Veš kaj? Tista-le grahasta je prav lepa in dobro bi bilo, ko bi jo dobila.« In Tine je pomežiknil Lipetu. Ta je stopil k Šimnu in ga pogladil po glavi.

»Šimen, ali bi nama prodal eno kokoško?«

Šimen je debelo pogledal in ni mu šlo precej v glavo, pokaj bi vojaka potrebovala kokoško.

»Šimen, tisto-le grahasto, glej!«

»Cibke so materine, samo Grahorka je moja. Pa te vam ne dam, za nič ne!« odgovori Šimen.

»Fant! Štiri dvajsetice ti dava s Tinetom. Pomisli, da si za ta denar kupiš marsikaj lepega! Na sejmu kake orgljice, ali nožek, lep in svetel, in še ti bo ostalo denarja.«

Šimen je pomislil na dvajsetice, na orgljice, na nožek — in njegov trdni sklep, da Grahorka ne dá, se je začel majati. »Denar dobim in bom bogat. Sicer je pa še veliko takih kokošk, kakor je Grahorka. Pri Peharjevih imajo tudi tako putko — čisto podobna je moji. Putka je Peharjevega Peterčka, ki mi je oni dan rekel, da mi jo dá, če mu dam v zameno zajčka. Zajček tako ni vreden toliko kakor Grahorka. Imel bom potem dvajsetice in povrh še Peterčkovo putko. Ako povem materi, kako dobro kupčijo sem naredil, bodo gotovo veseli in še pohvalili me bodo,« mislil si je Šimen.

Vojaka sta videla, da deček omahuje, in sta še bolj silila vani. In res! Šimen se vda in privoli v kupčijo.

»Samo to ti rečem, Šimen, da ne smeš danes povedati materi, da si nama prodal kokoš, in tudi očetu ne. Nikomur, razumeš! — Danes nimava denarja, šele jutri zjutraj ga dobiva in ti plačava. Le brez skrbi bodi, ne uneseva ti ga ne!« prigovarjal je Lipe dečku. In glejte! Tudi s tem je bil Šimen zado-

voljen. Grahorka, ki se je izprehajala po dvorišču z drugimi tovarišicami, ni vedela, da se zbirajo nad njo pogubonosni oblaki. Nič hudega ni slutila, ko je zgrabil vojak Lipe poleno in dejal Tinetu: »Bomo videli, če znam kaj meriti.« Toda kar naenkrat je zažvižgalo po zraku poleno in zadelo ubogo kokoš. Parkrat je še strepetala s perutnicama in po njej je bilo. Vojaka sta Grahorko oskubila, perje skrila in šla v kuhinjo k Završčanki. Šimen ni šel z njima.

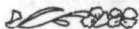
»Veste, mati,« začel je Tine, »tole kokoš sva kupila pri vašem sosedu, štiri dvajsetice sva dala zanjo, oskubila sva jo, samo prosiva vas, če bi bili tako dobri, da bi jo nama spekli. Saj veste, vojak je revež, in svet stoji na prošnji.«

Završčanka se je dala preprostiti in jima je spekla kokoš. Oj, mati Završčanova, ko bi bili vi vedeli, čigava je putka, in kako kupčijo sta naredila vojaka, gotovo bi jima bili povedali par gorkih in ozmerjali oba! A kaj se hoče! Tine in Lipe sta imela dobro večerjo in sta šla nato spat. Nista pa pozabila še enkrat zabičiti Šimnu, da mora molčati in obljubila sta mu vnovič, da dobi zjutraj denar. Šimen je res molčal in ni črnil o vsem niti besede.

Drugo jutro na vse zgodaj je zapela na vasi trobenta, vojaki so se hitro zbrali in se postavili v vrste; še enkrat je zapela, poveljnik je dal znamenje in odšli so.

Zastonj je iskal Šimen ob tem času Tineta in Lipeta okrog hiše. Oba sta izginila, kakor bi se vdrla v zemljo. Začul je trobento in stekel na konec vasi, da bi videl, kaj je, in da bi dobil morda tam vojaka, ki sta mu bila dolžna štiri bele dvajsetice. Res je videl oba, toda korakala sta že v vrsti z drugimi in se posmehovala ubogemu Šimnu.

Ko je naš Šimen spoznal, da je ogoljufan, da nima ne dvajsetic in tudi Grahorko ne, začel je jokati. No, saj drugega tako ni vedel, kaj naj bi bil storil. Kaj se je zgodilo potem, ko je vso stvar zvedel Završčan, o tem molči zgodovina in Šimen tudi.

V ŠOLE!

Kaj da danes tak samoten
Tonček naš po vrtu hodi?
Kaj v pobešeni glavici
mu turobna misel blodi?

Kaj zamišljen bi ne hodil,
ko poslavlja se od doma.
Saj tja v mesto, v modre šole,
jutri z očkom že poroma . . .

Naukov in blagoslova
so mu dali skrbna mati,
ga objeli materinsko:
„Tonček, nič ne tugovati!“

Mokriški.

Kratkočasnice.

Bistroumen sluga. Gospod naroči svojemu slugi, naj pove g. Nekdoviču, kadar pride, da ga popoldne ne bo doma. — „Kaj pa naj rečem, če ne pride,“ hlastne sluga dobrodušno. *J. K.*

Kar vé pa vé. Kmetič stopi v lekarno in se nekaj časa začudeno ozira. Potem pa se obrne, ne da bi kaj rekel. „No očka, kaj bi pa radi?“ — „E, saj nimate!“ odgovori. — „Pa zakaj da ne? Vse imamo, kar potrebujete.“ — „E, nimate ne!“ — „I, če vam pa rečemo, da imamo vse. Kar povejte, kaj bi radi.“ — „Da bi vas kokla, saj sem vam rekel, da nimate, pustite me vun!“ — „Ne, prej morate povedati, kaj bi radi.“ — „En bičevnik bi bil rad kupil, pa vidim, da ga nimate!“

Pred sodiščem. Sodnik zatožencu: „Ali se res nič ne sramujete, da imate vedno opraviti s sodniki?“ — Zatoženec: „Česa naj se pač sramujem? Sodniki so vendar pošteni in ugledni ljudje?“

Zastavica.

Katero rastlino pozna tudi slepec?

Šaljivo vprašanje.

Kdaj je solnce vzhajalo, pa ne zašlo?

(Rešitev in imena rešilcev v prihodnji številki.)